

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 16 kor. Fél évre 8 kor.
Negyed évre 4 kor.

Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 12 koronáért
kapják a lapot.

Egyes szám ára 16 fillér.

relektő szerkesztő és laptulajdonos:

Hj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok
az utcán is árusíthatnak.

**Lapunk csütörtöki száma
technikai akadályok miatt
nem jelenhetett meg.**

Védjük meg a hazát!

Az évszázados osztrák jármot levetettük. A rettenetes világháborút magunkra vonatkozóan, fegyverletevéssel befejeztük. A régi rendet ledöntöttük s helyébe a legdemokratikusabb népuralmat állítottuk. S hogy még az emléke se zavarja a multnak újraépítő munkálkodásunkat, a királyságot eltöröltük s helyette a köztársasági államformát választottuk. És mindezt a leggyorsabban, csaknem egy időben cselekedtük.

A nép akarta így — hangozik az ország minden tájéka felől, és ki merne ma kételkedni benne, hogy valóban nem a nép akarata volt. De ha a nép akarta ezt az egész, hirtelen jött, nagy átalakulást, akkor a népnek teljesen végre is kell hajtani a maga akarata. Már pedig ez csak úgy lehetséges, ha a népkormány kezében meg is van az a hatalom, amellyel a nép akaratának érvényt szerezhet. Ez pedig nem lehet más, mint a *nép-hadsereg*.

Jól tudjuk, hogy az öt éves tömeggyilkolás után nem népszerű dolog a katonáskodás. Megértjük az iszonyt, ami polgártársaink lelkét eltölti még annak a gondolatára is, hogy háborunk után még továbbra is katonáskodni kelljen. Ámde öröktől fogva úgy volt és mindörökké úgy lesz, hogy a békét, a rendet csak fegyveres erővel lehet fenntartani, meg kell azt védelmezni azok ellen, akik azt megbontani igyekeznek.

Ilyenek pedig — sajnos — ma sokan akadnak. Idebent az ország belsőjében is, még többben idegen népek közül. A mi békés szándékunkat, amelyet a fegyverletétellel és a leszereléssel bizonyítottunk be, most arra akarják kiharaszni, hogy a fegyvertelen ország testét szétmarcangolják, lakóinak családi otthonát feldolják, raboljanak, gyilkoljanak, gyűjtögetessenek. Ezeket csak fegyverrel lehet megfékezni és ezt megtenni elsőrendű hazafiúi és polgári kötelesség. Mert ha nem tesszük meg, akkor megtörténhetik, hogy az angolok és franciák véglegesen megszállják Magyarországot, mint olyat, amely a maga etejéből nem bírja meg a saját belső rendjét

és a közbiztonságot sem fenntartani. Hiszen éppen ezt akarják a csehek, azért törtek be hozzánk, hogy itt teljes felfordulást idézzenek elő.

Ezek ellen szökött a fegyverbe a magyar hadügyminiszter az ország ifjúságának öt korosztályát. Azokat, akik még ugysis legkevésbé vagy egyáltalán nem vették ki a részüket a háborúból s akik képezték volna háboru után a rendes katonaságot, ha véglegesen meg nem szünt volna a militarizmus.

Nem új, vagy további háborúról van szó! Hiszen nem is méltó ellenféllel állunk szemben, csak kisebb rablóbandákkal. Tehát tulajdonképpen nem lesz más feladta a behívottaknak, mint amit a nemzetőrök, polgárőrök teljesítettek eddig. S meg vagyunk győződve, hogy a magyar fiatalok, amely oly teljességgel állást az új, demokratikus intézmények mellett, azoknak s általuk szerencsétlen, szép hazánknak megvédelmezésétől sem fog visszahúzódní. Nekik is jobb, ha a népköztársaság hadseregében szolgálnak, mintha a csehek sorozná be őket a saját hadseregükbe és kényszerítenék hazájuk ellen fegyvert fogni, ami pedig bekövetkezhetik, ha idejében el nem vesszük a kedvüket, ha erőre kapnak.

Tehát fegyverbe ifjúság, védjük meg a hazát!

A pozsonyi magyar kerületi parancsnokság, amelynek körletébe vármegyénknek legtöbb helyisége tartozik, a következő felhívást teszi közzé:

A magyar hadügyminiszter 28315/1918. i. sz. rendeletével a törvényes belrend helyreállítása, a kormányrendelet végrehajtásának biztosítása, valamint a személyes és vagyonbiztonság fenntartása céljából az 1896, 1897, 1898, 1899, 1900 évfolyambeliak visszatartását, illetve az esetleg már otthonukba visszatértek bevonulását rövid időre elrendelte.

Bevonulni köteles a fenti évfolyamból mindenki, aki a népfelkelő szemlén alkalmasnak találtott, kivéve a felmentettek. Felhívom tehát a kiegészítésileg a pozsonyi magyar kerületi parancsnokság területén lakó, illetve ott illetékes 1896, 1897, 1898, 1899 és 1900 évfolyambeliakat, hogy a lakóhelyükhöz legközelebb levő pöstestéti, kiegészítő, vagy állomásparancsnokságnál haladéktalanul jelentkezzenek.

Minden felhívott fenti évfolyambeli egyenlőtlen tehát becsületbeli kötelességének, hogy a kivívott szabadság biztosítása, — a nemzeti vagyon és családi tűzhely megvédése céljából minél előbb a hazája szolgálatába álljon.

Amugy is azon évfolyamok vállára nehezédnek jelenleg a védkötelezettség telje-

sítése, tehát azt mindenki kötelességszerűen, úgy, mint apánk és nagyapánk századokon át fogta magának a felelősséggel lerótták, legyünk mielőtt hozzájuk: Edes hazánk kéri ezt tőlünk s csakis rövid időre, míg a törvényes rend helyre áll.

Ne helyen tehát senkit a törvény szigorával kötelességére kényszeríteni, hanem siessen mindenki gyorsan a haza megmentésére.

Felkérem egyben az egyházi és világi hatóságokat, a társadalom számottevő tagjait, hogy saját hatáskörükben, megfelelő módon hassanak oda, hogy a behívott hadkötelesek a bevonulás alól magukat ki ne vonhassák, mert csak így lesz megteremthető a belrend és csak így lesz megteremthető a sok század éves szenvedés után kivívott szabadság és hazánk.

A kibujók nem élvezhetik a tervbevetett földosztás előnyeit és azonfelül a hazaárulás vádjá is sújtja.

Pozsony, 1918. november 15-én.

Czitó altábornagy s. k.

Politikai hírek.

Főispánunk kinevezése. A hivatalos lap szerdai számában jelent meg a kormány határozata, amely dr. Rainprecht Antalt kormánybiztosi hatáskörrel Veszprém vármegye főispánjává nevezte ki.

Az új választójogi törvény. A hivatalos lap közölte az új választójogi törvényt, amelynek szövege a következő: 1918. évi I. néptörvény a nemzetgyűlési törvényhatósági, és községi választójogról. 1. Nemzetgyűlési választójoga van minden férfinak, aki életének 21. évét betöltötte s legalább 6 év óta magyar állampolgár. Nemzetgyűlési választójoga van minden nőnek, aki életének 24. évét betöltötte, legalább 6 év óta magyar állampolgár és bármely hazai élő nyelven írni és olvasni tud. 2. Nemzetgyűlés tagjává választható az, aki életének 24. évét betöltötte. 3. A választójogból ki van zárva: 1. Aki politikai jogainak gyakorlását elvesztette; 2. aki közegyelemből él; 3. aki gondnokság alá van helyezve; 4. aki üzlete vagy foglalkozása folytán erkölcsrendészeti ellenőrzés alatt áll. 4. Nem választható az, akinek nincs választási joga. 5. Választójogot az gyakorolhat, aki fel van véve valamely választási névjegyzékbe. A választást csak személyesen lehet gyakorolni. Mindenkinen egy szavazata van. 6. A választás községekenként és körzetekenként titkosan történik. 7. Törvényhatósági és községi választójoga van minden férfinak, aki életének 21. évét betöltötte, legalább 6 év óta magyar állampolgár és fél év óta ugyanabban a községben lakik. Törvényhatósági és községi választójoga van minden nőnek, aki életének 24. évét betöltötte, legalább 6 év óta magyar állampolgár, bármely hazai élő nyelven írni-olvasni tud és legalább fél év óta egy községben lakik. 8. A népkormány kötelessége jelen törvény végrehajtása végett szükséges intézkedéseket, mint a választói névjegyzékek elkészítése, a választás megejtésének módja stb. sürgősen megtenni.

(A 2—8 pontok a törvényhatósági és községi választójogra is vonatkoznak.) Az első néptörvényt az összes miniszterek aláírták. — A nemzetgyűlési választások valószínűleg januárban lesznek.

— Vármegyei Nemzeti Tanács.

E. című legutóbbi közleményünkben tévedésből kimaradt *Tisztartó* Sándor veszprémi m. v. osztálymérnökségi irodavezető neve, aki a N. T.-nak szintén jegyzőjévé választott. Noha a nevezett szerénysége tiltotta, hogy e tévedésünkre figyelmeztessen, mégis, vagyis annyival inkább kötelességünknek ösmerjük ezt helyreigazítani, miután arra magunktól reájöttünk.

— Az új pénzügyminiszter. A magyar népkormány a pénzügyminiszteri széket *Szende Pál* pénzügyminiszteri államtitkárral töltötte be.

— Az Országos Kisgazdapárt

— Veszprémben. A Veszprémi Földművesek Tanácsa ma, vasárnap d. u. 3 órakor az Országos Kisgazdapárt megalakítása céljából a színházban népgyűlést tart, amelynek szónokai *Szabó István*, az orsz. gazdapárt elnöke, dr. *Mohácsy Lajos* a Veszprémi megyei Gazdapárt elnöke és több helyi gazda lesznek.

Szellemi munkások!

Írta: dr. Rupert Rezső.

Nem elég a sok osztályból: proletárság polgári rend és nagytőke, már a szellemi munkások is külön csoportosulnak.

Mi ez?

A mai osztályok a történelem bevett kategóriái, a fejlődés kényszerű eredménye mind, azé a fejlődésé, melyen kívül nincsen más: és ez a társadalom gazdasági tagozódásának alapul vétele mellett végbemenő osztálykodás a társadalmi és állami hatalomban — azzal az alulról állandóan és sikerrel feltörő és érvényesülő törekvéssel, hogy a tagozódás mind inkább kiegyenlítődjék s vele a társadalom szervezete egyöntetűbbé legyen.

A végzet sulyával érezzük, történelmi és természetfejlődési tudással felkészülve kétségbe vonni sem merjük, hogy a társadalom gazdasági szerkezete az alépítménye minden további fejlődésnek és ez az — még azok számára is, akik törvényszerűségeiről tudomást venni nem akarnak. Hatnak e törvények, ha nem akarjuk is. Fátuma az emberiségnek, mely tudva és nem tudva, akarva vagy nem akarva, fejét szépen alá is hajtotta ennek az igaznak.

A szellemi munkások is! Hiszen ezek talpa alatt is több vagy kevesebb volt mindig egyének szerint a gazdasági erő: a nyomor és jólét, mely besorozta őket abba a fejlődési kategóriába, ahová — a történelmi materializmus kegyetlen józansága szerint — tartoztak, tartozniok kellett.

Izom és szellem mindig együtt tört a magasabb kategóriák felé: a nyomorból a jólét felé.

Épp a proletárizmusnak a szellemi élete a legerősebb s — ha nem az ideológia szépségeit, hanem a praktikus tudományokat tartjuk fontosabbaknak — értékesebb is, mert minden időt, minden változást túlélt s a változásokból teremlett eszményt.

Csak az orthodox klasszikusokat véde: egy Leroux, Pequeur, Louis Blanc, Proudhon, Owen, Marx, Engels, Lassale, kik közül az utóbbi háremre s magyarság — az államok proletárai — külön is hálával emlékezhetik, mert léteért — mint amelynek a salátság árjában kulturhivatása van —

ragyogó tollal küzdöttek, olyan társaság, melyben minden szellemi munkás, ha kritikával is, jól érezheti magát.

Ezek pedig — Marx nyomortanyájától Owen hatalmas gyáráig, Lassale választékos eleganciájáig: mind a proletárság levegőjében találták meg az oxigént, a fejlődés megátalását, a világ sorának tükrit és azt a bizonyosságot, hogy szellem és anyag egymáshoz kötve van.

Emelgették hát, rakták egymásra egészen alant már, amire izom egymagában nem képes, sőt első sorban nem, a társadalom szilárd építményének legsúlyosabb, legértesebb köveit: az abc betűit, hogy a kultúra, a valósággal is törődő kultúra, már a társadalom fundamentumában: a nem kiváltságos néprétegek milliói között is — megédesze őket — ott legyen. Így lehetett csak számítani arra, hogy elérhessük a nem kevesek, hanem a minél több ember — a szellem — és izom-ember — minél nagyobb boldogságát, a társadalmi rend végső megszilárdulását és benne a végcél, az egyén zavartalan boldogságát.

Szellem nélkül hagyva, a milliók és a társadalom békeje halálra voltak és lennének ítélve. Vannak, akik ezt így tartanák helyesnek, azoknak persze igazuk van: ha szellemi fegyverzetükkel a Mons Sacerre vonulnak.

Az élet, a fejlődés kényszere: ez a legékeseszlóbb. Menenius Agrippa meg fogja őket győzni, hogy a társadalom organizmus s gyomor nélkül nemcsak a kéz, az izom erőltet, hanem az agy sem gondolkozhatik.

Vissza fognak térni tehát oda, ahol a helyük: egyik a proletárok, másik a polgári rendűek vagy a nagytőkések közé, hogy ami a társadalmi kategóriák alapja: a gazdasági küzdelemben és annak eredményében, a gazdasági s vele a politikai hatalomban nekik is osztályrészük legyen.

A szellem extraktuma nem is képzelhető el magában. Hogy ereje, ize és áldása legyen, vissza kell vegyíteni oda, ahová mint alkotórész való, az organikus társadalomba. Még azok is, akik valamely szellemirányzatnak, mely az ő gazdasági kasztjukban divik, nem barátai, jól teszik, ha őrhelyeikre visszatérnek oda, ahol az eszmék hatása egyedül nyilvánul: a valóságba. Különböző esetleg káros irányzat rosszul végzi el infra muros az ő történelmük munkáját és az emberiség nagy kárára ép az ideológia nagy értékei, melyeket a materializmus revíziója — az újabb fejlődés — szintén elismer társadalmi agenseknek, maradnak ki a társadalom szerkezetéből épp a finomabb irányzatot is képviselő szellemű erők távolmaradása folytán.

Nem vonom kétségbe annak a mozgalomnak hazafias célját, mely Veszprém szellemi munkásait — ki az és ki nem az? —, osztályba tömörítette. De hát a haza is csak oly társadalom, melyre a fejlődés törvényei állnak.

Az volt talán a cél, hogy a hazai munkásság ellen, mely maga is szellem és izom vegyülete, frontot csináljon? Bizonyára nem, de a látszat az s ez elég a féltreállításra.

Nem volt időszerű a fellépés és azért, hogy a munkásság itt-ott díszonans hangorkat hallatott, nem volt érdemes, sőt káros volt, mert ami ma — az ország pusztulása közepett — legszomorúbb, a testvériséget veszélyeztetéti.

Céltalanul! Céltalanul, mert a szervezkedést — megnyilvánult szelleménél és nem kimondott platformja szerint — a középosztály, a polgári rend harcias falánának kell tartanunk. Így itéli meg és ezért kibívnának is tekintni a munkásság. De ha a középosztály szervezkedéséről van szó, akkor mit keres ott — ugys csak ideig-óráig — sok szellemi proletár és hof marad a polgárság indusztriális, merkantilis és agrár eleme (mind megvegyítve egyuttal erős intelligenciával)?

Hol maradnak ezek — közöttük a nyugodt, nemzettentartó magyar gazdák — a

maguk tekintélyi és anyagi erejével és nagy számukkal?

Elmaradtak, mert a valóság, a gazdasági erők törvényszerűsége lenyűgzi őket, a munkálító és munkás közti kapcsolatot, az osztályok egymásra utaltsága, több nekik, mint pusztá elmélet. Nem mernek, nem tudnak s ha helyesen gondolkoznak, nem is akarnak ellene cselekedni.

Ámde akkor az elmélet emberei magukra maradnak — kevesen, politikai súly nélkül!

— Mit értek el?

Még politikai hatalmi célt sem, amelyre való törekvést különben érteni lehetne, bár még az aktivitás ideje nem érkezett el.

Mit akarunk, magunk sem tudjuk, mert nem tudjuk még, mit akarnak külső ellenadégnak. Bizonyos, hogy a felforgatók uralmát nem fogják túrni. Ezért nyugodtak lehetünk.

Szeretlem volna, ha barátaim szervező gyűléseiket — nem törődve semmi provokációval — azzal a deklarációval végzik, ami az események logikája is:

„Mindenki képessége és munkája szerint egyenlővé vált, az osztályok szerint való szervezkedés idejét multa. Nyugodtan várjuk, míg az esedékessé vált lehetőségek likvidálásával a munkásság is belép a polgári jólétbe, mely eddigi szervezetségét ugys automatice meg fogja szüntetni.”

Addig ne bántuk egymást!

BITÓFÁT ÁCSOLNAK.*)

Bitófát ácsolnak a kedves oláhok. Rá akarják huzni a fele országot.

Huszehat vármegye! Több, nem is kell nekik. Egy kézlegyintéssel szépen elintézik.

Koldusbotot nyomnak vérző két kezünkbe. És beleköpődésnek könnyező szemünkbe.

De kedves testvérek, kicsit várjatok tán? Ne kalpálatok még az akasztófán.

Egy kicsit várjatok, amíg talpra állunk. Akkor elvégezzük majd a számadásunk.

Akkor vegyék el, mit el tudtok venni. addig tudnátok tán Kicsit csendbe lenni?

Vérteesy Gyula.

Az „Uj Nemzedék”-ből.

Hirek.

— Személyi hír. Dr. Rainprecht Antal főispán szerdán Budapestre utazott, ahol több a vármegyei és Veszprém meg Pápa városát érdeklő közéleti ügyben jár el az illetékes miniszteriumoknál, illetőleg hatóságoknál. Szóval — dicséretére legyen mondva egykori sajtó szavaival — megint megkezdte a „vigéckedést”, amint átvette a vármegye vezetését. De csakis így lehet eredményt elérni a mai zavaros viszonyok között.

— Uj főispáni titkár. Dr. Rainprecht Antal főispán előterjesztésére a belügyminiszter a főispáni titkári teendőket dr. Berky Miklós, vármegyei tb. aljegyzőt, Berky József Várpalotya város érdemes főjegyzőjének jelenen képzett fiát bízta meg. Az új titkár már el is foglalta hivatalát.

— Halálhíradás. Németh Imre, pápai r. k. káplán e hó 22-én meghalt Pápan spányol betegségből származó tüdőgyulladás következtében. A még csak 33 éves, hitbuzgó

fiatal pap holttestét Jákra szállították s itt temették el az igaz részvét meleg megnyilatkozásától kísérten.

Biernbaum János Balatonalmádi község derék, közbecsülésben állott jegyzőjét szintén elragadta a spanyol betegség nov. 24-én, 34 éves korában. Korának legszebb idejében kellett megválnia az élettől — érzékeny vesztését okozva községének és a közigazgatásnak, amelyeknek jeles tagja volt egyaránt. Halálát családján kívül számosan és — szintén gyászolja hűveinek sokasága. Temetése 23-án ment végbe Almádiában.

Sulyos csapás érte *Drasche-Laxár* Alfréd min. tanácsos is. A spanyol betegség elragadta ötle feleségét: Iklódy-Szabó Irmát és leányát Marit. A mélyen sujtott férj és apa iránti igaz részvét nyilvánult meg az egész országból, ami megelégszött a ragály két áldozatának temetésén is. Az elhunytakban dr. Iklódy-Szabó János, a nagyvásonyi kerület volt orsz. képviselője nővérét, illetőleg unokahugát gyászolja.

Hazatérő katonákat gyámolító bizottság. A Veszprémi Nemzeti Tanács kebelében alakult e bizottság nemes akciójárnak legutóbbi ülésén történt beszámolójáról már tudósítottunk mult vasárnap. Mivel hivatott tovább — a harcéri katonák hazatérése folytán — megszűnik a bizottságnak ebben a formában való működése, helyén valónak látjuk leközölni azoknak a jólelkű ur- és polgárnőknek a névsorát, akik a jutasi üdítő konyhánál részben a felügyeletet gyakorolták, részben munkájukkal közreműködtek. Ezek a következők: Angeli Mártonné, Angeli Kató, Benacsok Bella, dr. Bankó Károlyné, Bittmann Jánosné, Csapó Kálmánné, Csapó Médi, Csendes Aladárné, Csomay Kálmánné, Csomay Anna, dr. Dänderer Jánosné, Erdős Béláné, Fabb Károlyné, Fabb Mancsi, Hach Jánosné, Halmay Nándorné, Halmay Klárika, Hoch Ferencné, Hornung Katalin, Horváth Mária, dr. Kerényi Alajosné, Klezár Miksáné, Klezár Ida, Készeghy Vilma, Langmayer Anna, Lóber Ferencné, Lenner Erzsébet, Miklós Teréz, Nay Jakabné, özv. Patzl Jenőné, Plánk Jánosné, Plaug Teréz, dr. Rainprecht Antalné, dr. Réthy Edéné, Robitschek Magda, Roland Róza, Sauber Ádámné, Sági Katalin, dr. Sándorffy Miksáné, Schamschula Rezsóné, Schlingloff Károlyné, Schlingloff Etus, Schindler Mária, Sluck Györgyné, Spengler Józsefné, dr. Spitzer Józsefné, Straub Erzsébet, Stumpfhauser Mária, Szélessy Dánielné, Tauszig Nusi, Tóth Árpádné, Tóth Bóza, Tóth Ilonka.

A bizottság folyószámlájára a Veszprémi Takarékpénztárhoz újabbban a következő adományok érkeztek: Néger Ágoston és Hanauer István kanonokok 5—5000, Chevra Kadiacha 500, Dukovics Károly 300, Ifjait János 300, Haranghy György 200, dr. Saáry János 100, Hordóssy Endre 100 korona. Ezenkívül a Vöröskereszt egyet 2000, Rolhauser Zsigmond és neje, továbbá Löwy Béla 1—1000 koronát adtak. A bizottság kiutalt eddig természetbeni segínyt élelmickekkel 91 családnak, ruhasegélyt nyújtott 7 leszerelt katonának és pénzsegélyt 593 katonának. Kiosztott továbbá féláron 32 drb. birkát, ingyen 720 drb. kenyert, ingyen 150 katonának dohánymenüt és kedvezményes áron 500 katonának petróleumot. A már minap közöltéken kívül dr. Szász Ferenc is vállalta az ingyenes jogi tanácsadást a Veszprémi Takarékpénztárban naponként d. e. 12—1 óráig. — A bizottság pénteken újabb ülést tartott, amelyen a népkönyha felállításáról határozatok (Lapunk más helyén közöljük). A elnök az újabb adományokról is tett jelentést. Ezekkel együtt már 142.000 korona e bizottság rendelkezési alapja.

Főispáni jótékony alap. Emlékezetes mindenki előtt — hiszen a mélyesége hála érzése emlékeztet reá, — hogy dr. *Rainprecht* Antal első főispánsága alatt egy jótékony alapot létesített a hadbavonultak hátramaradottainak segélyezésére, ami az ékeztelése alatt több száz ezer koronára szaporodott.

Most úgy értesülünk, hogy *Rainprecht* főispán ennek az alapnak működését folytatni szándékozik és e célból Walla Géza Kardosártról 1000 koronával az adományozást már meg is kezdte. A főispán szándéka ezzel a gyűjtéssel az, hogy a bekövetkező súlyos téli viszonyokra való tekintettel, az arra szoruló és érdemes hazatérő katonáknak, családjai, továbbá a teljesen elszegényedett osztály tagjai gyors, rendkívüli segélyhez juthassanak. Az adományok a főispáni hivatalhoz küldendőek, amely arról haladéktalanul számozott nyugtát küld és az összeget a név és nyugtaszám közlésével hirtapilag is elismeri. — Ez a nemes akció arra is jó lesz, hogy a hazatérőket gyámolító bizottság munkáját telegenem megkönnyíteni fogja. Azok a tehetősek ugyanis, akik a bizottság kérésével szemben szűkkeblűek voltak, a főispánnal szemben bizonyára nem lesznek azok.

Földosztó gróf. E cím alatt a Pesti Hirlapban olvassuk a következőket: „Mint a veszprémmegyei Gicz községből írják lapunknak, gróf Jankovich Bécsán Endre ottani birtokos szép tanujelét adta annak, hogy megérti a mostani idők követelményeit. A gróf ugyanis elhatározta, hogy minden nála szolgálatban levő cselédjének, úgy azoknak, akik a fronton szolgálták a hazát, valamint azoknak is, akik idehaza végeztek munkájukat, ha nők, öt hold földet ad teljesen ingyen. A nőjén és hazatérő katonák szülei szintén öt hold földet kapnak és a fiuk részére külön egy holdat. Amikor a fiu megnőszül, külön megkapja még a négy holdat. A gróf gondoskodása kiterjed azokra a rokkant katonákra is, akik nála végzik a gazdasági iskolát és ugyanott fognak alkalmatlanságot kapni. Ezeket is a többi gazdasági munkásaival hasonló elbánásban fogja részesíteni.” — Ehhez a szép cselekedethez igazán nem kell külön kommentárt fűzni. Beszél az önmagáért.

Szellemi munkások szervekedése. Veszprém város szellemi munkásait hívta csütörtökön d. u. gyűlésre a városházhoz az előkészítő bizottság. A gyűlés elnöke dr. Illés Dezső takarékpénztári ügyész volt, aki programot nem adott, de nagyjából vázolta a tömörülés célját. Ez védekező lépés a szociáldemokráciának a szellemi munkások ellen irányuló fellépésével szemben s a polgári jogok biztosítása a kommunista elvek befészkelése ellen. Nem támadnak senkit, sőt a haza és a polgárainak boldogulására bárkivel készek együtt működni, amíg az által a polgárság társadalmi és családi érdekei veszélyeztetve nincsenek. Az elnök szavaira *Rácz* főhadnagy (nem vészprémi) szociálista válaszolt és vette védelmébe a szociálista tanokat. A gyűlés megalakította a szellemi munkások tanácsát, majd megválasztották 24 tagú bizottságot a program kidolgozására.

Uj detektív. Veszprém város polgármestere a rendőrkapitánynak egy közgyűlésből kifolyólag tett előterjesztésére másod-detektívvé kinevezte *Kungl* Józsefet. Az új detektív igen ügyes, törekvő, kötelességtudó fiatalember, akinek működése elé kellemes várakozással tekintünk.

Városi tisztviselők a szociáldemokrata pártban. Mivel a vészprémi szellemi munkások értekezletén több, a szociáldemokrata pártba belépéssel városi tisztviselő is kritika tárgyává tétellett, a városi tisztviselők *Bokrossy* Jenő főmérnök elnöksége alatt pénteken d. e. egy értekezleten visszautasították a vádakat és újabb megerősítették a szociáldemokrata pártba történt belépésükről hozott határozatukat.

Népkönyha. Már hírül adtuk, hogy a Veszprémi N. T. kebelében alakult „Hazatérő Katonákat Gyámolító Bizottság” a város intézőségével karöltve népkönyha felállításán fáradozik a szegények téli nyomorának enyhítésére. A bizottság pénteki ülésén *Erdős* Béla elnök — amint legutóbb írtuk — tel-

jesen előkészítve terjesztette elő ezt az ügyet. A népkönyha dec. 4-én fogja megkezdeni a működését a Hosszu-ulcai volt „Angyal”-vendéglőben, amelyet e célra a feloszlott honvéd önkéntes étkezdéből alakított át a bizottság s már teljesen be is rendezett. A bizottság mintegy 500 ebéd kiosztására számít naponta, melyeket jegy ellenében fognak megkapni az érdekeltek. Lesz teljesen ingyen ebéd zöld jegyre, féláron ebéd vörös jegyre és mérsékelt árú ebéd (1 K 50 f.) fehér jegyre. Az előbbi kettőre a jegyeket a bizottság hivatalos helyiségében (Városház) lehet megkapni, az utóbbi majd valamelyik kereskedésben lesz váltható. Lesznek húsos és tésztanapok. A felügyeletet és kiosztást a város uri és polgárnői végzik.

A mozi. A vészprémi *Apollo* mozgóképszínház megnyitott hétfőn és azóta is mindennap tart két előadást. Az alispán rendelte el a mozi megnyitását.

A fa ára. Közhirre tetsem, hogy a városi tanács 1918. évi november hó 19-én tartott ülésében a hasás tűzifa árát méterenkint 48, a gömbölyű tűzifa árát pedig 46 K-ban állapította meg. Veszprém, 1918. évi november hó 28-án, Dr. *Komjáthy* sk. polgármester.

Rokkantgyűlés. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlése vészprémi főkpénztára — amint jeleztük — vasárnap tartotta vál. ülését *Balogh* József elnöke alatt. A pénztáros jelentését jóváhagyták, majd belkezelési ügyek következtek. Az alapszabályt úgy módosítják, hogy akik csak rokkantségéle van, más munkát is végezhetnek. S ha valaki elfogadható okkal igazolja túrlését, akkor visszahelyezhető tagsági jogaiba. A választmánya ma, vasárnap üdvözli dr. *Rainprecht* Antal új főispánt.

Népruházati bizottság. A Népruházati Bizottság vészprémmegyei elosztó bizottsága csütörtökön délelőtt ülést tartott a megyeházán dr. *Bibó* Károly alispán elnöklése alatt. A bizottság a ruhára igényjogsultsággal bíró személyek kiválogatásával foglalkozott.

VISZKETEG!

Rüh, sömör és mindennemű
bőrbaj biztos gyógyszere a

BORÓKA-KENŐCS.

Nem piszkít és szagtalan. Ára 3, 5 és
9 kor. Hozzávaló Boróka-szappan 5 kor.
Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagy-
kőrös.

Veszprémbe kapható:
**Földes Lajos, Czermák Lipót,
Ineze Kálmán és Kocsuba Emil**
gyógyszertárában.

Buza és rozs a vészprémieknek. A magyar hadügyminiszter a volt hajmáskéri tüzérségi lőtelegnél visszamaradt 5 vagon buzá és 5 vagon rozstot Veszprém város lakossága részére utalványozta ki. — Nem nehéz kitalálni, hogy ez a jótékony miniszteri intézkedés mely oldalról jövő közbenjárásra történt.

Éjjeli villanyvilágítás Veszprémbe. Jeleztük legutóbb, hogy a világítás csak napok kérdése, ha hamarosan meg nem érkezik az az olaj, amelyet a város már régen megrendelt. Most közönségünk megnyugtatósára örömmel közölhetjük, hogy sikerült a városnak az alsófűtési telepről egy tartály (100 mm.) gázolajat szerezni, amiben nagy érdeme van *Bokrossy* Jenő főmérnöknek, aki ezt a rendelkezésre álló mennyiséget felfedezte. A kiutalás kieszközölője azonban dr. *Rainprecht* Antal főispán volt, aki épp úgy.

mint első főispánsága idejében, egész befolyásának labavetésével és fáradságot nem ismerő személyes utánjárással sürgeti Budapestén vármegyéje és városa közellátási kérdésének sürgős és kedvező megoldását. Ugy halljuk, hogy máris eredménye van ennek, mert még két tartály olaj fog érkezni Veszprémbe, egyik már a közeli napokban. Amire bizony annál nagyobb szükség van, mivel szénhiány miatt a vízvezetéki gépeket is alighanem azzal kell majd fűteni. A már megérkezett egy tartály gázolaj biztosítja a város maj, mégsekkelt világítását egész december hó végéig.

— **Gabona Veszprémnek.** A belügyminiszter kérelemre felhatalmazta a Veszprémi N. T.-ot, hogy a szomszédos községekben található gabonát a város lakosságának élelmezése céljára összegyűjthesse és Veszprémbe raktározhassa.

— **Leszerelő katonák zsoldja.** Veszprém város polgármestere hirdetmény útján tudomástvétel végett közzétette, hogy a városi katonalégyszállályban tartózkodásra jelentkezett azok a katonák, akiknek 30, illetve 40 napi zsold és élelmezési váltságdíj esedékes, az összegek átvétele végett a kezeik között levő okmányon a városi katonalégyszállályban reávezetelt folyószám sorrendje szerint folyó december hó 2-től, naponta reggel 9—12-ig, a katonalégyszállály helyiségében dec. 2-án az 1. folyószámtól 100 folyószámig, 3-án a 101. folyószámtól 200-ig, 4-én a 201-től 300-ig, 5-én a 301-től 400-ig, 6-án a 401-től 500-ig, 7-én az 501-től 600-ig és 9-én a 601-től a további folyószámig jelentkezzenek.

— **Liszt becserélése pékkenyérre.** Hírül adtuk, hogy a Veszprémi Nemzeti Tanács népjóléti bizottsága a múlt héten foglalkozott a kenyérmagvakkal s olyképen határozott, hogy a hatósági kenyérlisztet negyedrészt főzliszttal javítja meg, a többlisztet pedig élvezhetővé átörölteti. A javítás díját a város fizeti. Mivel pedig a tapasztalás azt bizonyította, hogy *ugyanabból* a minőségből egyes háztartások nem tudnak olyan jó kenyeret sütni, mint a pékkenyér, a bizottsággal egyetértően a polgármester Atbrecht Hugó veszprémi pékmesterrel abban állapodott meg, hogy ez *1 kg. kenyérliszt ellenében bárkinék 1 és egynegyed kg. kenyeret szolgáltat ki*, sütési díj címén pedig 30 fillért számít fel. A polgármester e megállapodást hirdetményben közölte a város közönségével.

— **Olcsóbb lett a hus.** Most már nemcsak Budapesten, hanem nálunk is. Nem akarunk magunknak érdemet faragni belőle, akik elsőnek szólaltunk föl ez érdekből, hanem egyszerűen leközzöljük, hogy a Veszprémi N. T. népjóléti bizottsága hétfőn úgy határozott, hogy Veszprémbe is olcsóbbá kell tenni a húst. Erre *Obált Lajos*, az Obált-mészárszék tulajdonosa és a hatósági husszék vezetője felajánlotta, hogy a katonaság részére vásárolt tartalékából ameddig telik (3—4 hétig) a hatósági husszékben dec. 1-től kezdve 10 koronáért méri ki a marhahus kilóját. A saját üzletében pedig ugyanez időtől kezdve az elsőrendű marhahúst, amíg készlete tart, 14 koronáért fogja mérni. Ha olcsóbb lesz a marha vételára, természetesen a hus ára is szállni fog. Ehhez a többi mészáros is hozzájárult.

— **Petróleum klutalás.** A Magyar Ásványipari Szövetség Veszprém vármegye novemberi petróleumkontingensét 320 méter-mázsában állapította meg. Ez a mennyiség azonban az alispán minden sürgelése dacára máig nem szállították. Most az új főispánunk vette kezébe az ügyet, aki, személyesen jár el Budapestén a petróleum mielőbbi leszállítása végett.

— **Szén és fakészletek összehírása.** Dr. *Konjálty László*, Veszprém város polgármestere a következő hirdetményt tette közzé: „A Nemzeti Tanács hozzájárulásával felhívom városunk közönségét, hogy mindazon háztartások, ahol *15 méterinduszál*

több köszénkészlet, vagy 6 Árköbméternél több tüzelőfa készlet van, készleteiket ezen hirdetmény közzétételétől számított 8 napon belül jelentsek be a polgármesteri hivatalban. Ezen bejelentési kötelezettségnek elmulasztása azt vonja maga után, hogy az illető háztartás a megállapítandó szabályszerű szén és famennyiségnél kevesebbet lesz jogosítva majd visszalátni. Azért óhajtja a hatóság a Nemzeti Tanácsal egyetértően a készleteket összehírítani, hogy ott, ahol indokolatlanul fölös és nagyobb készletek volnának felhalmozva, igénybevegyen tüzelőanyag készletet azon polgároreink részére, akik tüzelőanyagban szűkölködnek. Hiszem, hogy városunk nemsen érző polgárai köteleességüket a mai időkhöz mérten teljesíteni fogják.“

A Veszprémmegyei Élelmezési R. T. Veszprém, (telefon 2.)

Vásár híján ezuton hívja fel az érdekelteket, hogy vesz és közvetít

**I. II. r. vágómarhát, borjút,
pecsenye-malacot, baromfit,
gyümölcsöt, zöldségfélét,
vadat és halat.**

Ugyanezek, illetve az ezekből előállított élelmiszerek s finomabb **kolbászára félék állandóan kaphatók** gyártelepünkön s üzlethelyiségünkben, a Rósa házban, **napi, illetve maximális árakon.**

Felhívás szőlőtelepítésre!

Elsőrendű garantált filoxeramentes Nova-féle hazai Magántermő gyökeres szőlővessző eladás kedvezményes áron. Készlet kettőmillió. Mindenütt telelithető. Jó siker várható. Nagyban telepítésre, elhanyagolt, kipusztult régi szőlők ujjaletépítésére, valamint hiányok pótlására ajánlható. Nova-féle fehér és külön vörösbort termelő fajokban kaphatók.

Ára igen szép dús, erős gyökérzetű, szavatolt elsőosztályu minőségben ezerdarabonként K 300.— Tavasszi szállításra, a rendelést követő öszeg előzetes beküldése ellenében szállítatik. Csomagolásért csak saját kiadásainkat vesszük utánvéte. Aki jó és sok bort óhajt kevés költséggel termelni, az már most rendelje meg szükségletét. Ki most rendel, az a tavasszal idejeikoren fog ültethető. Az uradalmi szőlők részére is igen nagy mennyiségű rendelteit. Rendeléseket: név, lakhely, utolsóposta, megye és rendelési vasutállomás pontos feltüntetésével a pénztalvány szelvényén is megküldhető, vagy ajánlott levél által kérjük beküldeni, cím:

**„NOVA“ szőlővessző- és szőlőoltványtelep kezelősége
ARAD, Szabadság-tér 10.**

KÖLCSÖNÖKET

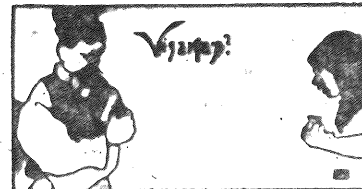
külföldi és hazai, nyugdíjaseknak finanszírozására elszármazással kezesség nélkül, továbbá földbirtokokra, házsokra ötven évtől egész halvaévi törlesztésre, második helyre új évi törlesztésre.

Vessző üpökségeket, hárszesteket, elszármazási kötvényeket, esztetneméket.

farádi BALOGH CONSTANTIN

8904PKT, VI., Vörösmarty-utca 41. szám

Telefon 170—91. (Válaszátvegy csatlakodó.)

Viszketegséget, Sömört, Rüh
leggyorsabban elmulasztja
a Dr. Fleisch-féle eredeti
törvényesen védett

„Skabofom“-Kenőcs.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti peccétes Dr. Fleisch-félet kérünk. Próba tégely 4—K, nagy tégely 6 K, családí tégely 15 K.

Veszprém és vidéke részére főraktár:

Kosuba Emil „Fekete sas“ gyógyszerháza
Veszprémbe.

Vételeinél a Skabofom-védjegyre ügyeljünk.

BIRTOKOKAT

keresek megvételre, tekintet nélkül terjedelmükre. Közlendő a birtok művelési ága, térmérték, a birtok tehertertelei, részletes leírása az épületeknek, fundus instruktus részletezése, vasuti állomás s a birtok ára.

Ajánlatokat kér:

farádi Balogh Constantin
banküzlet

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 41.

Telefon 170—91.

Előre lássuk el magunkat

szőlőkötöző-papírzsineggel.

A folytonos gyártási zavarak s a nyereségy növelés beszerzése folytán kényszer, hogy a következő szezonban less-e egyáltalán szőlőkötöző anyag. Azért ajánljuk kitűnő Rafflapátó papírzsinegünket, kapható bármily nagy mennyiségben azonnali és későbbi szállításra.

Papírnyugári és Kereskedelmi Rt.-nál

Budapest, VII., Rákóczi-ut 6.

Szűrgényeim: Papírüzlet. Telefon 98—99

Iskolaszerek, rajzszerok, papírok,
minden e szakba vágó cikkek a
legolcsóbb áron kaphatók

PÓSA ENDRE
könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczi-utca 3. sz.

(Saját ház.)

Telefon 93.

Minden iskolában használható
tanácskönyvek raktáron vannak.